

MATERIALER

Med eller uten spiss? Du kan også bruke vanlige runde stokker til prosjektet. Men bruker du gjerdestolper, slipper du unna en del arbeid fordi de allerede er spisset. Og det er en fordel når stolpene skal i bakken.

Klassisk hageport MED SKJØTER PÅ GAMLEMÅTEN

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:
Det krever litt håndlag og nøyaktighet for å lage sammenføyninger i runde stokker.

TIDSFORBRUK:
En dag
(inkludert oppsetting)

PRIS:
Cirka 450 kroner

Portstolper og en port av runde stokker er et billig alternativ når du vil markere et skille. Men samtidig er det så diskret at det passer godt med omgivelsene.

Et plankegjerde eller et stakitt kan i mange tilfeller være et naturlig – og fint – alternativ når du vil markere ei grense til en vei eller en sti. Men i naturskjønne omgivelser, for eksempel i hytteområder, vil det ofte virke noe bastant. Trær og busker kan virke som et naturlig skille, men skal du markere grensa over større områder mot offentlig sti og vei, er et trådgjerde festet til runde gjerdestolper et enklere, billigere og mer diskret alternativ.

Det er ikke så vanskelig å få alle stolpene i bakken – spesielt ikke hvis du som her bruker trykkimpregnerte stokker som er spisset og klar til bruk. De bankes bare cirka 70 cm ned med en avstand på et par meter, og trådgjerdet monteres.

Porten – også av runde stokker slik at den passer til gjerdet – krever litt mer arbeid, og sammenføyningene kan være vanskelige. Men med en god gammel snekkermetode, et par enkle hjelpemidler og nøyaktig oppmåling blir sammenføyningene fine.

Ramma

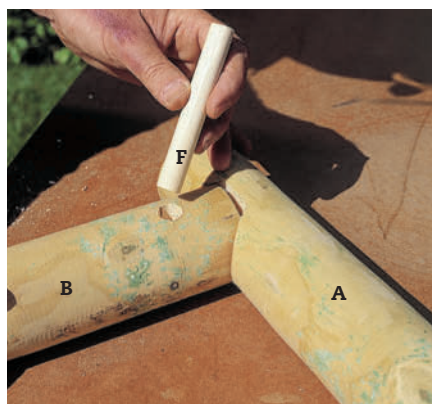
Denne hageporten er laget av gjerdestolper som kan kjøpes i ulike lengder i byggmarkedene.

De runde stokken er noe mer vanskelige å arbeide med enn firkantete materialer. Både oppmålingen og sammenføyningene kan ofte være litt vanskelige. Men med godt verktøy, tålmodighet og nøyaktighet går det som regel godt.

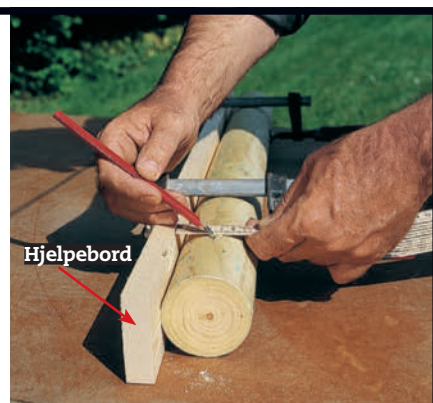
Delene til porten monteres med lim og skruer – begge deler til utendørs bruk. Men i tillegg er det nødvendig å supplere med fire små rundstokker som bores inn i hver ende av de vannrette rammedelene. Da har skruene noe å finne feste i, og det er nødvendig for å sikre en solid og langtidsholdbar sammenføyning.

2 Sag halvt ned (her 3,5 cm) i de to lodrette delene (A) til ramma. Bruk ei hullsag med en diameter på 70 mm.

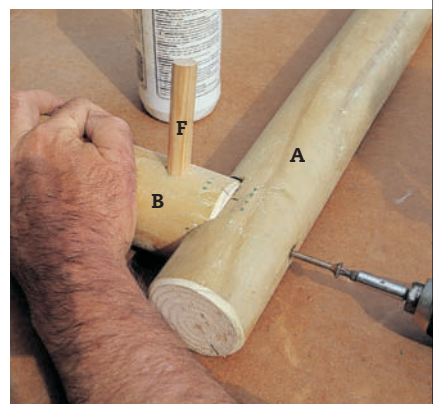
4 Bor hull (21 mm) i de vannrette delene (B) av ramma til et tverr-anker (F). Skruer i endetre fungerer nemlig dårlig slik at de må ha noe å finne feste i. Hullet bores bare 6 cm dypt slik at tverr-ankeret bare blir synlig fra den ene siden.

1 Begynn med å spenne fast et hjelpebord til stolpen. Bordet er praktisk å ha der når du skal måle opp, og det sikrer samtidig at stolpen ikke ruller når du skal måle opp og bore.

3 De utsagde hullene skjæres rene med et skarpt stemjern. Det er viktig at du skjærer bunnen i hullet helt plant. Det sikrer nemlig at sammenføyningen blir solid, sitter tett og blir vinkelrett.

5 Nå kan porten monteres. Bruk pu-lim – både i sammenføyningen og på tverrankeret (F) – og en skruer i hver sammenføyning. Tverrankeret sages i plan når det er slått helt ned i bunnen.

Tverravstiveren

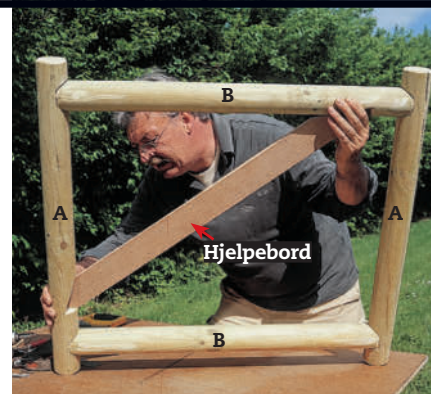
Tverravstiveren avstiver portramma og sørger for å holde den i vinkel. Den skal plasseres slik at den går skrått oppover fra bunnen av ramma på hengselsiden og understøtter den øverste vannrette på åpningssiden.

For å gi tilstrekkelig stabilitet i konstruksjonen skal tverravstiveren hvile i hakk på innsiden av ramma.

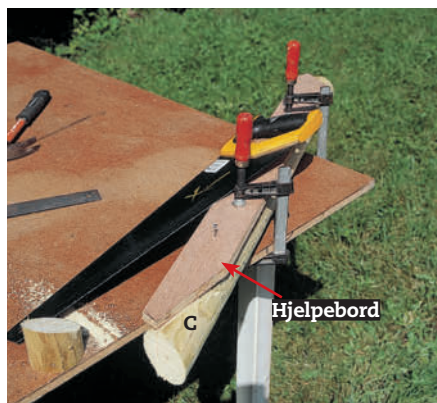
Hadde vi laget porten av firkantede materialer, hadde dette vært helt ukomplisert, men arbeidet er litt mer komplisert når det gjelder runde stokker. Men med grundig oppmåling og et hjelpebord som mal kommer du langt.

1 Sag hakk til avstiveren i den loddrette delen (A) på hengselsiden og den øverste delen (B). Det vannrette snittet sages halvt inn (3,5 cm), og det skrå snittet finner du ved å holde et bord (samme bredde som avstiveren) mellom de to monteringspunktene.

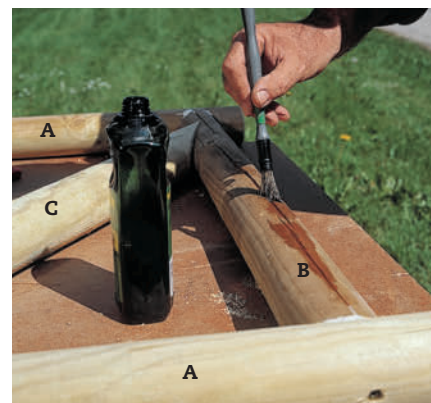
2 Endevinklene på avstiveren finner du ved hjelp av en mal (som du kan lage av hjelpebordet når du er ferdig med oppmåling og utsaging). Strek opp på det flate bordet, og sag av til bordet sitter nøyaktig i spenn i ramma.

3 Fest hjelpebordet til tverravstiveren (C) med et par spiker. Nå kan du bruke bordet til å sage etter når du skal sage endesnittene vinkelrett i avstiveren.

4 Bank tverravstiveren (C) på plass i hakkene på ramma, og fest den med pu-lim og to 5 x 80 mm skruer i hver sammenføyning.

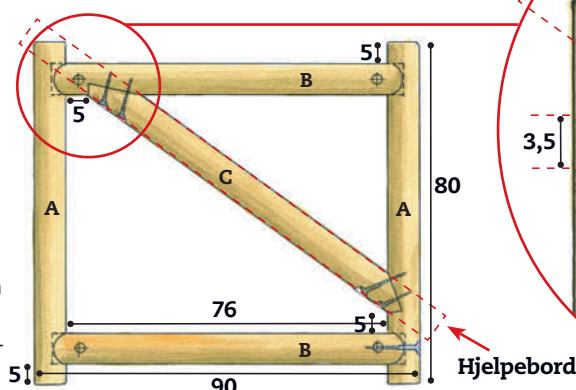
5 Beskytt treet mot råte. Trykkimpregnert tre har lang levetid når det beskyttes med treolje. Endetre er så svakt at det beskyttes med et skrått snitt slik at vannet kan renne av, eller med ei dekkplate laget av aluminium.

Nøyaktig oppmåling på stokker

Utfordringen er å få avsatt helt nøyaktige mål på de krumme overflatene på stokkene.

Tverravstiveren (C) skal sikre at ramma blir solid og stabil. Den må derfor tilpasses nøyaktig. Og da det kan være vanskelig å måle opp på stokker, har du bruk for en mal i form av et bord som har samme bredde som tverravstiveren.

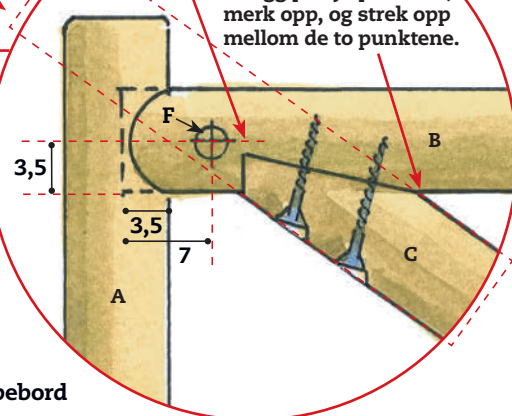
Til høyre kan du se hvordan du bruker malen til å finne fram til vinklen på de skrå snittene i rammedelene (A og B) og tverravstiveren (C).

Hjelpebord

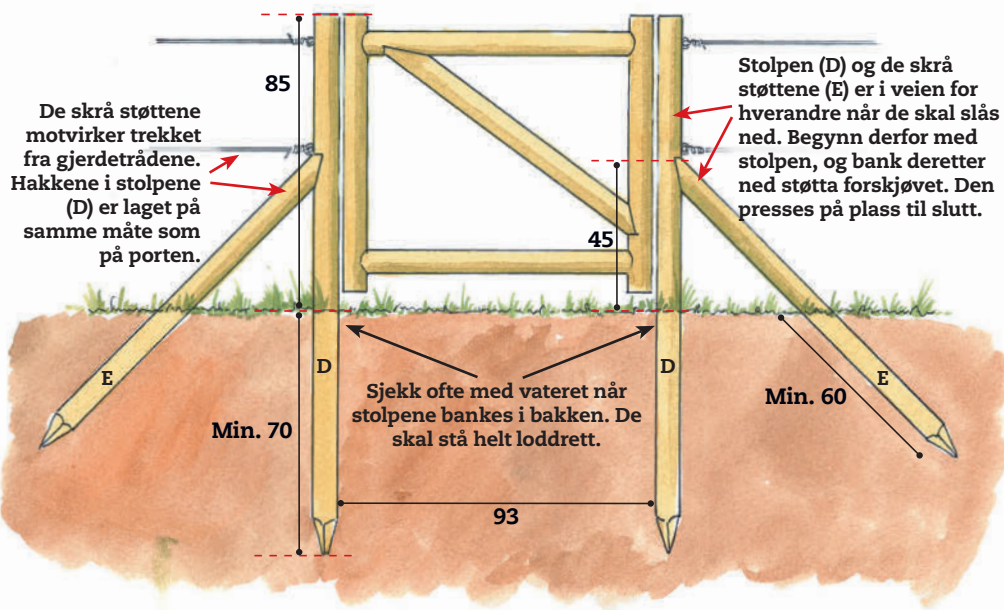
Avsett et mål halvt inne på stokken ...

... legg på hjelpebordet, merk opp, og strek opp mellom de to punktene.

Slik settes porten opp

Skal porten brukes sammen med et trådgjerde som her, skal det slås ned skrå støtter som kan motvirke trekket fra gjerdet.

Med en stolpedriver unngår du å smadre endetreet når stolpene skal bankes i bakken.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer

70 mm trykkimpregnerte stolper:

- 2 loddrette rammedeler (A) à 80 cm
- 2 vannrette rammedeler (B) à 83 cm
- Tverravstiver (C), ca. 90 cm (tilpasses)
- 2 stolper (D) à ca. 155 cm
- 2 støtter (E) à ca. 110 cm

21 mm rundstokk:

- 4 tverranker (F) à 10 cm

Dessuten:

- Hjelpbord, 7 x 100 cm
- 4 Skruer for utvendig bruk, 5 x 120 mm
- 4 skruer, 5 x 80 mm
- 2 stabelhengsler à 38,5 cm (galvaniserte)
- Vanlig grindlås
- Aluminiumsplate til inndekning
- Pu-lim (utendørs)

Spesialverktøy

- Stolpedriver (kan eventuelt leies)

Porten holdes lukket med en grindlås som felles inn i stolpen og ramma.

Platene festes med skruer med gummiskiver. Bank platene forsiktig i fasong.

Porten hengsles med to stabelhengsler som monteres i ei utstemt, plan flate.

Vind og vær vil tørke ut treet med tiden slik at det oppstår sprekker. Disse kan du lukke med linoljekitt (en god gammel snekkermetode). Først bør du pensle treet med linolje, ellers sitter ikke kittet.